

Correctievoorschrift VWO

2015

tijdvak 2

maatschappijwetenschappen

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Inzenden scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit v.w.o.-h.a.v.o.-m.a.v.o.-v.b.o.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 36, 41, 41a en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

- 3 De gecommiteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommiteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommiteerde.
- 4 De examinerator en de gecommiteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinerator en de gecommiteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommiteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinerator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke gecommiteerde aanwijzen. De beoordeling van de derde gecommiteerde komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommiteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend, in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
- 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
- 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Voor een juist antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
- 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
- 7 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
- 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
- 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.
- NB1 Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.
- NB2 Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht.
Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten.
Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht.
Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een onvolkomenheid bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk nadat de onvolkomenheid is vastgesteld via Examenblad.nl verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

NB

Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.

Een onvolkomenheid kan ook op een tijdstip geconstateerd worden dat een aanvulling op het correctievoorschrift te laat zou komen.

In dat geval houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen kunnen maximaal 71 scorepunten worden behaald.

4 Beoordelingsmodel

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 1 De Correspondent

---

1 maximumscore 4

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- De eerste regel schrijft voor dat relevantie zwaarder weegt dan de actualiteit. Dat helpt tegen hypevorming omdat bij hypevorming media alles doen om maar aan te haken bij een onderwerp dat op dat moment actueel is.
- De tweede regel schrijft voor dat er tijd genomen moet worden om onderzoek te doen. Hypes ontstaan in haast, niet door eerst rustig te onderzoeken.
- De derde regel schrijft voor dat keuzes openlijk verantwoord moeten worden. Bij een hype wordt er veel gepubliceerd terwijl er geen relevante nieuwe feiten zijn. Door openlijk verantwoording af te leggen gaan verslaggevers nadenken over hun motieven. Wel iets publiceren terwijl er geen nieuws is kan niet serieus gemotiveerd worden.
- De vierde regel schrijft voor dat feiten gecontroleerd moeten worden. Bij hypes doen zich niet telkens nieuwe feiten voor over de key-gebeurtenis en valt er niets te controleren waarover dus ook niets gepubliceerd hoeft te worden.

Vraag	Antwoord	Scores
	<ul style="list-style-type: none"> – De vijfde regel nodigt uit om kritisch te kijken naar de wijze waarop berichten gemaakt worden. Hypevorming wordt gekenmerkt door snelle actie waarbij geen tijd is voor kritische distantie tot de berichtgeving en dat wordt met deze regel tegengegaan. 	
	Voor het geven van een karakteristiek kenmerk van een hype	1
	Voor het geven van een redelijke redenering waarin een van die kenmerken verwerkt is	1
2	maximumscore 2 In de journalistiek moeten altijd keuzes gemaakt worden zoals: welk onderwerp krijgt aandacht, wat is het vermelden waard, met welke woorden wordt het weergegeven, etc. Bij dergelijke keuzes spelen subjectieve voorkeuren vaak een rol (referentiekader, selectieve perceptie).	
3	maximumscore 3 Twee andere journalistieke normen zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Hoor en wederhoor toepassen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Scheiden van feit en mening 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Citaat regels 48-51: "... de journalist moet uitzoeken welke kant van een verhaal het geloofwaardigst is en waarom." Hoor en wederhoor is hierin te herkennen. Om te kunnen bepalen welke kant van het verhaal het geloofwaardigst is moet de schrijver van het artikel beide kanten wel eerst gehoord hebben 	1
4	maximumscore 2 Voorbeelden van een juist antwoord zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> – Een krant is een actor omdat hij bijvoorbeeld door wel of niet te publiceren iets teweeg kan brengen in de samenleving. Zo kan een krant invloed hebben op de meningsvorming van het publiek. Dit sluit aan bij de theorie van de zwijgspiraal. – Een krant is een actor omdat hij invloed kan hebben op de onderwerpen waar het publieke of politieke debat over gaat. Dit sluit aan bij de agendasettingtheorie. – Een krant is een actor omdat hij invloed kan hebben op de wijze waarop ontvangers van de boodschap over het onderwerp gaan nadenken en praten. Dit sluit aan bij de framingtheorie. 	
	<i>Opmerking</i> <i>Voor het geven van een uitleg zonder bijpassende theorie of voor het geven van een theorie zonder bijpassende uitleg, mogen geen scorepunten worden toegekend.</i>	

Vraag	Antwoord	Scores
5	maximumscore 3 Twee causale relaties zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Commerciële gedrevenheid is de oorzaak. (Hypegevoeligheid en oppervlakkige berichtgeving zijn gevolgen) 	1
	Voorbeelden van een juiste uitleg:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Door de gedrevenheid om geld te verdienen gaan media berichten over die onderwerpen waar het publiek al belangstelling voor toont / waar aantoonbaar een markt voor is. Zodra veel nieuwsmedia snel over eenzelfde onderwerp berichten (omdat daar op dat moment aan verdiend kan worden) terwijl er geen relevante nieuwe feiten zijn, dan is er sprake van hypevorming 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Door de gedrevenheid om geld te verdienen moet er snel/goedkoop gewerkt worden. Daarom kan er niet veel tijd/geld besteed worden aan het uitzoeken van achtergronden bij gebeurtenissen en wordt verslaggeving oppervlakkig 	1
6	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • In een redactiestatuut wordt de identiteit van het medium vastgelegd. <i>Het manifest</i> beschrijft de identiteit van <i>De Correspondent</i> 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • In een redactiestatuut wordt de verhouding van directie met redactie geregeld. In <i>Het manifest</i> staat dat de verslaggevers onafhankelijk zijn in hun berichtgeving 	1
7	maximumscore 2	
	De belangen die conflicteren zijn:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Het streven naar kwalitatief goede nieuwsverschaffing 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Het streven naar goede bedrijfsresultaten 	1

Opgave 2 Rondhangen

8	maximumscore 2	
	Voorbeeld van een juiste uitleg is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Criminaliteit is gedrag dat bij de wet strafbaar is gesteld 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Het andere gedrag dat overlast veroorzaakt niet 	1
9	maximumscore 4	
	Bijvoorbeeld twee van de volgende kenmerken met uitleg:	
	– Een kenmerk van integraal veiligheidsbeleid is dat samenwerking gezocht wordt met andere maatschappelijke organisaties.	
	Uitleg:	
	Het zorgverlenerskader is een voorbeeld van zo'n andere maatschappelijke organisatie en dat zorgverlenerskader wordt hier ingezet voor het benaderen van 12-minners.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- Een kenmerk van integraal veiligheidsbeleid is dat de nadruk ligt op het voorkomen van onveiligheid.

Uitleg:

In de bron staan meerdere opmerkingen waarmee preventief opgetreden kan worden:

- in de regels 23-30 en verder waar het gaat om vroegtijdig ingrijpen om daarmee criminaliteit te voorkomen;
  - in regel 33 en verder worden “voorspellers” genoemd, dat heeft alleen maar zin als je daar ook iets mee doet;
  - in regel 47 en verder gaat het over het inzetten van het *Pro Kid Risicosignaleringsinstrument 12-min* dat bijdraagt aan vroegtijdige (dus preventieve) signalering van risicofactoren;
  - in de laatste alinea wordt ook gesproken over effectief vroegtijdig ingrijpen. Vroegtijdig betekent vóórdát het te laat is en dat is dus preventief.
- Een kenmerk van integraal veiligheidsbeleid is dat voor het aanpakken van criminaliteit niet alleen gedacht wordt vanuit het strafrecht.

Uitleg:

Het beleid richt zich ook op het reduceren van hinder en overlast.

Soms is strafrechtelijk ingrijpen niet mogelijk (bijvoorbeeld bij 12-minners) en soms wil men dat niet. Dan wordt wel geprobeerd om via deze ‘omweg’ toekomstig crimineel gedrag tegen te gaan.

per juist kenmerk

1

per juiste bijpassende uitleg

1

10 maximumscore 2

- Het uitgangspunt dat iemand alleen maar gestraft kan worden als hem iets te verwijten valt / Ons strafrecht hanteert de regel: geen straf zonder schuld
- 12-minners zijn volgens ons strafrecht te jong om de gevolgen van hun gedrag voldoende te kunnen overzien. Daarom kunnen ze niet op eenzelfde wijze verantwoordelijk worden gehouden als volwassenen en dus ook niet op dezelfde wijze schuldig worden geacht

1

1

11 maximumscore 2

Twee van de volgende:

- handhaving openbare orde / bescherming veiligheid burgers / preventie
- toezicht in het publieke domein
- signalering en advisering inzake veiligheid en veiligheidsbeleid
- hulpverlening

per juiste taak

1

12 maximumscore 1

Volgens het liberalisme behoort het handhaven van de rechtsstaat tot de kerntaken van de overheid (en daar hoort het tegengaan van criminaliteit bij).

Vraag	Antwoord	Scores
13	maximumscore 4 Voorbeeld van een juist antwoord is:	
	<ul style="list-style-type: none"> Jongeren experimenteren nu eenmaal en vele gaan daarbij over een grens en overtreden de wet. Het was bekend dat de kans op een criminele carrière groter is voor mensen die al op jeugdige leeftijd voor de strafrechter verschenen. Om dat te voorkomen werd HALT bedacht. Het alternatief voor jeugdige wetsovertreders zodat deze niet vanwege hun jeugdige onbezonnenheid al vroeg op het criminele pad zouden komen. Via HALT krijgen ze nog een gelegenheid om maatschappelijk geaccepteerd gedrag te ontwikkelen 	2
	<ul style="list-style-type: none"> Deze redenering is een uiting van 'daderrecht' 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Omdat rekening gehouden wordt met een kenmerk van de dader, namelijk het kenmerk dat deze nog jong is. Bij 'daadrecht' zou alleen de daad zelf bepalend zijn voor de verdere afhandeling 	1
14	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> Een 16 tot 18-jarige wordt soms berecht volgens het volwassenenstrafrecht 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Dat gebeurt als hij/zij een zeer zwaar delict gepleegd heeft 	1
	Ook goed:	
	<ul style="list-style-type: none"> In de wet wordt vermeld (Art. 77b Sr) dat ook de persoonlijkheid van de dader of de omstandigheden waaronder het feit begaan is, grond kunnen zijn om bij een jongere het strafrecht voor volwassenen toe te passen. Deze bepaling geldt voor alle soorten strafbare feiten 	2
15	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> transacties 	1
	<ul style="list-style-type: none"> voorwaardelijke sepot 	1
16	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> Voorbeeld van een hypothese: Jongeren die rondhangen in ruimtes waar weinig sociale controle is plegen meer criminaliteit dan jongeren die elders rondhangen 	1
	<ul style="list-style-type: none"> De afhankelijke variabele is: de hoeveelheid criminaliteit 	1
	<ul style="list-style-type: none"> De onafhankelijke variabele is: de mate van sociale controle 	1
17	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> De sociale controletheorie 	1
	<ul style="list-style-type: none"> Het onderzoek ondersteunt de sociale controletheorie. Die theorie stelt dat crimineel gedrag verhinderd wordt door de pijnlijke of vervelende gevolgen van sociale controle. Uit het onderzoek blijkt dat jongeren die rondhangen in gebieden waar weinig sociale controle is vaker crimineel gedrag rapporteren dan jongeren die rondhangen in gebieden waar meer sociale controle is 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Opgave 3 Vaarwel, internationale rechtsorde

18 maximumscore 2

Citaten die juist zijn:

- “De Russische ... morsdood is.” (regels 18-21) 1
- of
- “We zijn ... door oorlog.” (regels 66-72) 1

Voorbeeld van een juiste uitleg:

- Posner acht het klassieke beeld juist. Hij betwijfelt of de nieuwe wereldorde (het post-klassieke) ooit echt bestaan heeft en hij beschrijft deze als opgelegd door de VS die in de jaren negentig een hypermacht waren. Uiteindelijk zijn het volgens Posner natiestaten die het spel om de macht bepalen en dat past bij het klassieke beeld van de internationale orde 1

19 maximumscore 2

- Het Internationaal Gerechtshof (in Den Haag) 1
- Naleving kan niet worden afgedwongen 1

Opmerking

Het Internationaal Strafhof mag niet goed gerekend worden.

20 maximumscore 2

- De afspraak houdt in dat een aanval op één van de leden beschouwd wordt als een aanval op allen 1
- Deze afspraak moet andere landen afschrikken / ervan weerhouden om één van de NAVO-landen aan te vallen vanwege het militaire gewicht van de NAVO 1

Opgave 4 Gedoogmacht

21 maximumscore 2

Voorbeelden van juiste antwoorden zijn:

- Aan de verkiezingen voor de Provinciale Staten doen niet dezelfde partijen mee als aan die voor de Tweede Kamer. Daardoor is het niet altijd duidelijk bij welke landelijke partij een stem op een provinciaal statenlid zal uitkomen.
- Beide verkiezingen vinden op een ander tijdstip plaats waardoor op dat moment andere onderwerpen de keus kunnen bepalen / de opkomst kan verschillen / de kiezersgunst kan zijn verschoven.
- Kiezers kunnen voor de provincie geheel andere zaken van belang vinden dan bij landelijke verkiezingen waardoor ze bij andere partijen uitkomen.
- Door het (af)splitsen van een fractie tijdens de zittingsperiode kunnen de verhoudingen veranderen.

per juiste oorzaak 1

Vraag	Antwoord	Scores
22	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> • Die verhouding kan gekarakteriseerd worden als meer dualistisch 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • Omdat het kabinet niet kan rekenen op een meerderheid in de Eerste Kamer vormt het kabinet met het parlement niet min of meer een eenheid. Er is een duidelijker scheiding tussen regering en volksvertegenwoordiging / meer machtsevenwicht tussen regering en parlement en dat is een kenmerk van dualisme 	1
23	maximumscore 2	
	Voorbeeld van een juiste uitleg is:	
	<ul style="list-style-type: none"> • Door zich via de media te uiten leren de burgers zijn verontwaardiging kennen. Dat kan (bijvoorbeeld één van de volgende): 	1
	– extra druk geven op het kabinet;	
	– zijn onderhandelingspositie ten opzichte van de regeringscoalitie versterken;	
	– de eigen achterban (partijleden) tevreden stellen;	
	– electorale winst opleveren bij de volgende verkiezingen.	
	<ul style="list-style-type: none"> • Zou Arie Slob gebruikmaken van een formeel middel dan bestaat de kans dat zijn optreden alleen opgemerkt wordt door direct betrokkenen en niet door de burgers 	1
24	maximumscore 3	
	Bijvoorbeeld twee van de volgende voordelen:	
	– Een regeringspartij kan de eigen mensen op sleutelposities (ministers en staatssecretarissen) krijgen. Op deze posities heb je meer mogelijkheden om partijdoelen in beleid om te zetten.	
	– De regering is verantwoordelijk voor de uitvoering van beleid. Daarin kan vaak nog in een gewenste richting gestuurd worden.	
	– Ministers en staatssecretarissen hebben de beschikking over ambtenaren die hen ondersteunen bij het realiseren van hun plannen. Daardoor hebben ze veel meer mogelijkheden dan Kamerleden die veel meer zelf moeten doen, waardoor hun mogelijkheden beperkter zijn.	
	per juist voordeel	1
	Bijvoorbeeld een van de volgende nadelen:	
	– Het dragen van regeringsverantwoordelijkheid betekent dat een partij medeverantwoordelijk is voor het gedrag van de ministers van de coalitiegenoten. Dat kan wel eens in strijd zijn met de eigen standpunten.	
	– Deelnemen aan een regering betekent dat eerst een regeerakkoord gesloten moet worden en daarin zal een deel van de eigen standpunten ingeleverd worden.	

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

- Een nadeel van regeringsdeelname is in het verleden wel eens gebleken bij de volgende verkiezingen. Het kwam voor dat kleine partijen die deel uitmaakten van een regeringscoalitie bij de eerstvolgende verkiezingen door de kiezers werden afgestraft.

voor een juist nadeel

1

25 maximumscore 4

Voorbeeld van een juist antwoord is:

- De ideologie van de ChristenUnie is te herkennen in haar houding ten aanzien van asielzoekers. De ChristenUnie accepteert niet dat illegaliteit strafbaar wordt en dat het kinderpardon als het 'zuur' wordt bestempeld. Hierin is de confessionele waarde naastenliefde te herkennen
- De meer pragmatische opstelling blijkt uit het feit dat er een dreiging – met ruimte voor overleg en onderhandeling om die dreiging weer uit de lucht te krijgen – wordt uitgesproken en er niet wordt gezegd dat vanwege principiële bezwaren niet meegewerkt wordt aan de andere kabinetsplannen

2

2

Opgave 5 Incompatibiliteiten

---

26 maximumscore 2

Bijvoorbeeld twee van de volgende:

- In een democratische rechtsstaat is de wetgevende macht onafhankelijk van de rechterlijke macht.
Voorbeeld: Lid zijn van de Staten-Generaal is daarom niet te verenigen met lid zijn van de Hoge Raad / procureur-generaal/advocaat-generaal bij de Hoge Raad zijn.
- In de Nederlandse democratische rechtsstaat wordt de regering gecontroleerd door de Staten-Generaal. Jezelf controleren kan gemakkelijk fout gaan.
Voorbeeld: Lid zijn van de Staten-Generaal is daarom niet te verenigen met het ambt van minister of staatssecretaris.
- Wie zichzelf adviseert verneemt niet iets nieuws. Jezelf adviseren is dus niet logisch. De Raad van State en de Algemene Rekenkamer adviseren de Staten-Generaal.
Voorbeeld: Lid zijn van de Staten-Generaal is daarom niet te verenigen met lid zijn van de Raad van State of de Algemene Rekenkamer.

per juiste reden met een juist voorbeeld

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

27 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Het democratisch tekort zou onder andere inhouden dat de relatie van het EP met de achterban zwak is.
Een band opbouwen met de achterban is in de nationale politiek kennelijk eenvoudiger. Een parlementariër die al bekendheid heeft, kan de band met het EP mogelijk versterken.
  - Het democratisch tekort zou onder andere inhouden dat nationale parlementen vaak slecht op de hoogte zijn van het werk van het EP en omgekeerd. Beide parlementen werken soms langs elkaar heen. Een dubbelmandaat kan er aan bijdragen dat die uitwisseling van informatie wel tot stand komt waardoor de wederzijdse onwetendheid wordt verminderd.
  - Het democratisch tekort zou onder andere in kunnen houden dat het nationale parlement het optreden van een minister in de Raad onvoldoende kan controleren.
Door een dubbelmandaat kan een parlementariër een minister zowel in de nationale als de Europese politiek controleren.
- Voor het noemen van een juist element van het democratisch tekort 1
  - Voor het formuleren van een juiste redenering 1

28 maximumscore 2

- De Europese Commissie 1
- kan soms een boete opleggen / kan de zaak aanhangig maken bij het Europese Hof van Justitie 1

29 maximumscore 2

Voorbeeld van juiste antwoorden:

- Verkiezingen. De verkiezingen van het EP worden eens in de vijf jaar gehouden, die van de Tweede Kamer vinden normaal gesproken eens in de vier jaar plaats / De verkiezingen van het EP worden op meer dagen gehouden (namelijk zaterdag, zondag en een werkdag), die van de Tweede Kamer op één dag / De verkiezingen van het EP worden in verschillende landen volgens verschillende procedures georganiseerd, die van de Tweede Kamer worden in het hele land volgens dezelfde procedure georganiseerd 1
- Bevoegdheden. Het EP heeft geen recht van initiatief, de Tweede Kamer wel / Het EP heeft formeel niet de bevoegdheid om leden van de Europese Raad of van de Europese commissie af te zetten (de EC kan wel in haar geheel naar huis gestuurd worden maar de individuele leden niet), de Tweede Kamer heeft die bevoegdheid wel ten aanzien van de ministers en staatssecretarissen / Het EP kan geen motie van wantrouwen indienen tegen individuele leden van de EC, de Tweede Kamer kan een motie van wantrouwen indienen tegen individuele ministers of staatssecretarissen 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

30 maximumscore 2

Twee van de volgende functies met toelichting:

- Controle/waakhondfunctie. De NOS houdt politici in de gaten en wijst er bijvoorbeeld op dat Wilders in 2009 als lijstduwer ook al veel stemmen kreeg, maar daar toen anders mee omging.
- Opiniërende functie. De NOS verschaft achtergrondinformatie die van dienst kan zijn voor de meningsvorming van mensen.
- Onderzoeksfunctie. De NOS heeft uitgezocht dat Wilders in 2005 nog tegen eenzelfde plan van SP en CDA stemde.

per juiste functie met juiste toelichting

1

5 Inzenden scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in het programma WOLF. Zend de gegevens uiterlijk op 23 juni naar Cito.

6 Bronvermeldingen

---

tekst 1	https://decorrespondent.nl/over , geraadpleegd op 19 december 2013
tekst 2	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/11/12/brief-tk-strafrechtelijke-interventies-criminele-jeugdgroepen-sociaal-verhoor-strafverzwaring-en-12-minners.html
tabel 1	http://www.rijksoverheid.nl/documenten-en-publicaties/kamerstukken/2013/11/12/brief-tk-strafrechtelijke-interventies-criminele-jeugdgroepen-sociaal-verhoor-strafverzwaring-en-12-minners.html
tekst 3	Het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid http://www.hetccv.nl/nieuws/2013/12/rondhangen-op-straat-stimuleert-crimineel-gedrag.html
tekst 4	Trouw Letter en Geest, 24 mei 2014
tekst 5	NRC Handelsblad, 24 februari 2014
tekst 6	Artikel 57 Grondwet voor het Koninkrijk der Nederlanden (2008)
tekst 7	http://nos.nl/artikel/654764-wilders-wil-in-europees-parlement.html , 30 mei 2014